

Izdaja vsak četrtek in večja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 D, pol leta 16 D, četrta leta 8 D. Izven Jugoslavije 50 D. Naročnina se pošlje na upravnitvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta 5. List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje vnaprej. — Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1.50 Da.

Poštoma plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravištvu sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Cene inseratom po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije s poštne proste.

Čekovni račun poštnega urada Ljubljana 10.603. Telefon interurb. št. 113.

8. številka.

1926

MARIBOR, dne 25. februarja 1926.

60. letnik.

Radičevci zapeljujejo naše može.

Ker na Hrvatskem ljudje za Radiča več ne marajo, je poslal svoje plačane agente v Slovenijo. Tako romajo Radičevi agenti od fare do fare in zapeljujejo naše ljudi. Nagovarjajo jih, naj pristopijo k Radičevi politični veri. Ali sreče pri tem svojem delu nimajo.

Pisali smo že o tem, kako so lovili v svoje mreže moža poštenjaka, g. Maksa Čas iz Brezna ob Dravi. Ali naš Čas je odgovoril, da s tako stranko kot Radičeva noče imeti prav nič opraviti. Izjavil je, da on ni dal nobenega dovoljenja, da bi ga vpisali v to stranko. On ostane zvest Slovenski ljudski stranki. Cela vrsta drugih mož, ki so jih Radičevi gonjači iz Maribora kar na lastno roko vpisali v okrajni odbor svoje stranke, sedaj izjavlja, da je velik švindelj, kako se je sestavil odbor Radičeve stranke za okraje Slovenjgradec in Marenberg.

In sedaj pride še lepše! Za Dravsko dolino se namerava uvesti osebni promet z avtomobili. V Mariboru se snuje posebna družba, ki bi kupila avtomobile in prevažala ljudi iz Maribora po državni cesti v posamezne kraje v Dravski dolini in v Maribor. Ta družba je sklicala v nedeljo, dne 7. februarja zborovanje v Brudermanovo gostilno v Bresternici. Na to zborovanje so se vsilili neki gospodje od Radičeve stranke. Med njimi je bil en mlad advokat in en krčmar. Namesto, da bi bil govor o vožnji z avtom, pa so ti gospodje začeli ponujati Bresterničanom slabo Radičevo vero. In nazadnje so tudi tu »izvolili« odbor Radičeve stranke. V ta odbor so mariborski Radičevi gospodje imenovali skoro same naše može, in sicer gg. župana Fr. Vračka iz Jelovca, pekovskega mojstra Fr. Čeha, dva brata Ravnjak, posestnika Krajncu itd. Vsi ti so izraziti pristaši naše stranke in nočejo imeti z Radičevo slabo politično vero nič opraviti. Gospod Vračko kot odgovor, da so ga brez njegovega dovoljenja vrinili med Radičevce, sedaj prkno nabira med svojimi občani za Ljudski sklad Slovenske ljudske stranke. On in g. Čeh sta sama pismeno in javno izjavila: Z Radičevo stranko, ki pomaga Pašiču z visokimi davki guliti Slovence, nočeva imeti nič opraviti. Ostaneva zvesta SLS.

Zapeljivci, ki jih je poslal Radič v naše kraje, nimajo sreče. Naši ljudje vedo, da je Radičeva stranka tista, ki se je v Beogradu zvezala s samim Nikolom Pašičem proti nam. Pomagajo nas odirati z neznosnimi davki, nalagajo nam krivico za krivico. To se godi že od julija 1925 sem, ko so se radičevci v Beogradu zvezali z velesrbom Pašičem. Pet ministrov imajo in nad

50 poslancev. Ali nikdar se ni bilo tako slabo, kakor teh 7 mesecev, kar je Radičeva stranka na vladi.

Naši može to dobro vedo — — —

Radičevci tajijo svoje grehe.

Nihče ne more tajiti čiste resnice, da tako slabo še kmetu, obrtniku in delavcu nikoli ni šlo, kakor teh 7 mesecev, kar je Radičeva stranka skupno s Pašičevo na vladi. Pet Radičevih ministrov sedi v Beogradu na ministrskih sedežih; nad 50 Radičevih poslancev se je zvezalo s srbskimi (142) radikalnimi poslanci. In teh pet ministrov ter okoli 200 poslancev ni moglo niti ene stvari zboljšati. Niti ene krivice, ki se godijo našim ljudem, niso v teh 7 mesecih popravili. Vsak dan je slabše, namesto boljše.

Mesec julija leta 1925 je Pašič sprejel radičevce v vlado. Vprašam celo Slovenijo in Hrvatsko, vprašam kmete, obrtnike in delavce: Ali — je od julija lanskega leta do danes — kaj na bolje obrnilo? Ravno narobe.

Se nikdar niso izterjevali tako visokih davkov, kakor ravno sedaj. Eksekutorji so stalni obiskovalci kmetov in obrtnikov radi davkov, visokega desetka in drugih taks strašno zadolžila. Financarji ravno pod Radičevo vlado najhujše stičejo za vsako škatljo vžigalic. Nešteto ljudi so ovdarili radi par sadik tobaka. Sedaj, ko je Radič minister ter sta Pucelj in Kelemina v vladni večini, je vlada izdala nepotrebno naredbo, da morate kmetje voziti na desno, sedaj silijo občine s kulukom, zadržujejo občinske in okrajne doklade. Nihče ne more tajiti, da so z Radičevim privoljenjem imenovali nad 60 novih generalov, dočim hočejo nad 600 strežajev in usmiljenih sester, ki strežejo ubogim bolnikom v bolnicah, odsloviti. Za časa, ko sedita skupno v vladi Radič in Pašič, so zvišali carino na pluge, kmetijske stroje in druge gospodarske in življenjske potrebščine. Od tod vsak dan večja draginja. Celu davek na sol so zvišali.

Radičevci so glasovali meseca julija in novembra 1925 za vse davke, za nov delavski davek in sploh za vse, kar je Pašič zahteval in njegov finančni minister Stojadinović.

To je čista resnica o delu Radičevih ministrov in poslancev.

Na shodih pa Radičevi plačani agitatorji, po večini mladi, fini gospodje iz mesta zapeljujejo naše ljudi in jih vabijo v Radičevo stranko. Kdor je slep, bo šel za

njimi, kdor hoče pljuvati v lastno skledo, ta se naj zapíše k Radičevi veri. Noben pameten mož pa tega storiti ne more.

Naj prečita ta članek tudi gospod Štefan Dobnik iz St. Janža, kateri bi rad z zavijanjem resnice očrnil pri ljudstvu dr. Korošča in poslance Slovenske ljudske stranke, kateri se neprestano borijo proti krivičnim davkom.

Ogled po Žerjavovi „Domovini“.

(Izpod peresa kmetskega fanta iz Veržeja.)

Zadnji čas je »Domovina« kar navalila s svojim usiljevanjem na Veržej. Gospodje okrog »Domovine« nas imajo za tako neumne, da mislijo, da se bomo dali res zapeljati. Tudi meni so poslali »Domovino«, kakor sami pravijo, na ogled. To je menda toliko, kakor vogledarit. No, za pustni čas jim človek tega ne more zameriti. Pravijo, da naj se vsaki sam prepriča o vrednosti »Domovine«. Poglejmo si torej »vrednost« Žerjavovega lista.

Žerjavovci pravijo: »Prazna čenča je, da »Domovina« napada vero — — — Poglejmo v štev. 6 »Domovine«. Kako grdo napada ta številka ljubljanskega škofa. Res je, da je kardinal Mercier velik v svojih delih, a nič manjši ni vladika Jeglič. Saj so belgijski brezverski framazoni tudi Merciera napadali, kakor slovenski Jegliča, a mu zato niso zmanjšali njegove slave. — Potem se pa spotiče »Domovina« nad misijoni. Ker pa misijoni z vero nimajo »ničesar« opraviti, s tem ne napada vere. — Kaj pa tiste zanimive dogodbe? Ena se norčari iz spovedi. Saj spoved »ne spada« k veri! Druga zasmehuje duhovnike in svetnike. Zakaj pa ne! Duhovniki in svetniki vere »nič« ne brigajo! Tretja zopet na račun župnika. Župnik in vera nima »nič« skupnega. Zakramenti, verske vaje, svetniki, duhovniki, to je pljuvalnik, v katerega lahko pljujejo »sveti« brezverci krog »Domovine«. »Domovina« dela svetnike. — Sami angelci pišejo take reči.

Kaj pa politika? Štev. 6 »Domovine«: »Avtonomija bi Slovincem ne prinesla sreče, ker morejo biti Slovenci močni edino v zvezi s Srbi in Hrvati.« — Saj avtonomija ravno zahteva zvezo s Srbi in Hrvati. Samostojna demokratska stranka pa nas spravlja pod komando beograjskih mogočnejev. Zavijati pa znate! — Na drugem mestu piše: »Mi smo stranka malih ljudi in najbolj so nam ljubi ti mali ljudje, ki pa imajo veliko dušo, ker vemo, da ljubijo državo najbolj oni, ki ima-

bo zaslužil še denar! In morebiti pride spet nazaj v svojo džunglo —

Priprave so vzele v zakup celih 14 dni. Medtem je skoraj popolnoma pozabil na svoje sovražnike, na Candlerja in njegove ljudi, celo na Ino je le malokdaj mislil.

Arnot mu je pomagal z nasveti in z denarjem. Vmes pa mu je pol v šali pol resno očital:

»Strašno si vesel, da boš zapustil svojega prijatelja, Trzan! Ali ne veš, da se morebiti cele dolge mesece ne bova več videla! Trzan, ti si zelo nevhvaležen človek!«

»Ne, Pavel! Veliko dete sem. Novo igračko sem dobil in po otročje se je veselim. — Sicer si pa sam kriv, da se morava ločiti!«

»Ah da! Odití moraš, toda ločitev je vključ vsemu bridka.« —

Prišel je dan odhoda.

Arnot je spremljal prijatelja v Marseille, kjer bi naj šel Trzan na ladjo.

Poslovala sta se pristréno in Arnot je dal prijatelju za na pot nauk:

»Trzan, bodi previden! Imej oči odprte!«

Prve dni vožnje je priživel Trzan v nemirni nepotrpežljivosti. Komaj je čakal da zagleda afriško obrežje. Morebiti, tako je upal, zagleda vsaj od daleč kraje, kjer je preživel mlade dni. Morje je bilo izpočetka nemirno, ves čas je skoraj presedel v kabini in v čitalnici. Družbe si ni iskal.

Gibraltar je splaval mimo, kapverdiški otoki so izginili na obzorju. Trzan je seve že dobro znal brati zemljevide in vedel je, da je blizu svojih »domačih krajev«.

Ves dan je prebil na krovu, napejal oči in iskal na brezkončnem obzorju sledove suhe zemlje, zapadno

afriško obrežje. Nemiren je bil, z vso silo ga je vlekle nazaj v priljubljeni pragozd.

Družbe se je naravnost izogibal. Sam je hotel biti s svojimi spomini in mislimi. Pozabil je na svojo službo, pozabil na Pariz in Ameriko, živel je v duhu spet v svobodni džungli, neomejen gospodar, prost vezi in tesnih razmer, ki je nalaga svet svojim sužnjem.

Ni čuda da je pozabil tudi na previdnost, ki mu jo je Arnot toliko priporočal, da so bili njegovi sicer ostrbi čuti gluhi in neobčutni za to, kar se je godilo krog njega. Njegovo telo je potovalo s parnikom, njegov duh pa je živel v džungli.

In tako je sam dal priložnost čuječemu in neumornemu delavnemu sovražniku, da je končno mogel izvršiti svoje nakane.

Tisti večer ko se je nesreča zgodila, sta sedela dva moška v tesni kabini drugega razreda in se šepetaje pogovarjala.

»Sedaj ali pa nikoli!« je pravil prvi, človek črnih, bodečih oči z gosto, veliko, očitno ponarejeno brado. »Sredozemsko morje in njegova pristanišča smo zapustili, kmalu bomo tudi od afriškega obrežja toliko oddaljeni, da je zanj vsaka rešitev nemogoča. Saj sem ti pravil, mož je silno močen, ure in ure bi se držal nač vodo. Sredozemsko morje je polno parnikov, našli bi ga. Ali pa bi celo kje na suho splaval, saj nismo bili noben dan dovolj daleč od celine! Odslej plavamo na odprtem morju. Ne more se rešiti, ti pravim!

In še nekaj! Pristali ne bomo prej ko v Capetownu. In dotedaj bo že zdavnaj prepozno, da bi ga šli iskati!«

»Pa pogrešali ga bodo!«

»Kaj šel? Z nikomer ne obuje, ves dan je zaprt v kabini, če ne sloni na pregraji, zadaj kamor nihče ne pride blizu. Najmanj 24 ur, bodi prepričan, se ne bodo zmečili zanj! In potem —!

LISTEK.

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Anglički spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

Gospod poročnik, ali imate že kako določeno službo v mislih? Sicer bi vam jaz utegnil kaj svetovati. Kdo je bil bolj vesel ko Arnot! Z obema rokama je sprejel ponudbo.

»Ne morem se reči, kaka služba bo«, je pravil kaptan. »Pa če me vse ne moti, bo mislim nekaj takega, s čimer bo gospod Trzan zelo zadovoljen. In kar je glavna reč, odšel bo za nekaj časa iz Pariza in zmešal zlikovcem sled. Medtem pa bomo mi že poskrbeli, da jih uzenemo.

Pridita v treh dneh vprašat!

Gospod Trzana, je dejal, ko so se poslavljali, »ugajate mi! Škoda za vašo silno telesno moč in za vašo bistroutnost, če bi je ne porabili človeški družbi v prid in sebi v korist!«

In tako je prišlo, da je dobil Trzan svojo prvo službo, mesto zasebnega detektiva v nekem velikem francoskem detektivskem podjetju.

Dobil je že koj tudi delo. V par dneh bi naj odpotoval v južno Afriko. Posel je zahteval mnogo poguma, trdno zdravje in skromne življenjske navade.

Ko je Trzan čul, da pojde v Afriko, se je zelo razveselil. Naloga, ki mu je bila poverjena, mu je naročala potovanje po divjih, neobljudenih krajih, spet bo živel v svobodi, kakor nekdanj v džungli, prost bo okov, ki mu jih je natagala kultura in omika, pri vsem tem pa

jo najmanj od nje — « Lepo! Zdaj se ne čudim, zakaj ste glasovali za centralizem in davke. Radi bi seveda, da bi imeli Slovenci najmanj od države, da bi jo tembolj ljubili. Pripeljali ste nas s svojim centralizmom tako daleč, da bomo skoro sami mali berači. Potem bomo pa ljubili državo, še bolj pa samostojne magnate.

Štev. 7 »Domovine«: »Kadar bomo pometli s temi ostanki prešlih dob, takrat se bo govorilo samo o dobri upravi, o štedenju, o izenačenju davkov in o gospodarski povzdigi vseh stanov.« Dr. Gregor Zerjav l. r.

A tako? Zdaj se razumemo. Samostojno demokratiški poslanci bodo delovali za dobro upravo, za izenačenje davkov in za gospodarsko povzdigo, ko bodo pometli. To je vzor stranke, vzor poslanca, vzor ministra. Pometati. Davki, gospodarstvo, uprava pride potem. — Sicer ste dozdej tudi tako delali. SDS je za centralizem, za visoke davke, za propast Slovenije edino zato, da more pri koritih dobiti toliko Judeževih grošev, da si more kupiti metle, da potem pometa. — Torej, najprej boste pometli, potem boste pa delali. Imenitno! Samo glava nas menda ne bo takrat več bolela. Zdravo!

Malo sem si ogledal vašo »Domovino«. Naj bo za danes dovolj.

Alli so generali bolj potrebni nego bolniški strežaji!

Komaj je stopil Radič v vlado, že so imenovali nad 60 novih generalov. Sedaj šteje naša armada okoli 190 generalov, ki so plačani približno tako kakor ministri. To stane državo na leto gotovo okoli 100 milijonov dinarjev. Med tem, ko Radič—Pašičeva vlada imenuje nove generale, pa hočejo odpustiti vse strežaje in usmiljene sestre, ki strežejo ubogim bolnikom v bolnišnicah v Sloveniji. Zadeva je sledeča:

Iz proračuna za leto 1926-27, ki bo veljal od 1. apr. 1926 naprej, so črtali vse izdatke za uslužbence v mariborski bolnišnici in v vseh drugih bolnišnicah v Sloveniji. Nad 600 laborantov, strežnikov in usmiljenih sester bi naj bilo s 1. aprilom vrženih na cesto. Poslanec Pušenjak je v proračunski razpravi opozoril vlado in ministra narodnega zdravja na to, a je dobil odgovor, da je postavka za uslužbenstvo v bolnišnicah prenešana v neko drugo točko proračuna. Ko so pa te dni v Ljubljani in v Mariboru pregledovali novi proračun ministrstva narodnega zdravja, so na veliko presenečenje našli, da ni v novem proračunu ne vinarja za uslužbence bolnišnic v Sloveniji. Tako je Pašič—Radičeva vlada v času, ko je imenovala nad 60 novih generalov ter je na Francoskem kupila žrebca za več kot 1 milijon dinarjev, črtala bomo postavko za bolniške strežnike in usmiljene sestre!

Kaj bo sedaj? Ali je mogoče vzdržati bolnišnice, sprejemati bolnike in jih oskrbovati brez strežnikov in usmiljenih sester? To je absolutno nemogoče. Kakor hitro bodo vrgli te ljudi na cesto, bodo morali zapreti tudi bolnišnice. Ali si je mogoče misliti operacijo brez postrežbe? Kdo bo snažil bolnike? Kdo snažil in urejeval bolniške sobe, obleko itd.? Kdo bo oskrboval bolnike, pripravljaj hrano?

Kaj naju brigal! Meni prepusti stvar! Vedno sem imel jezik na pravem mestu!

Nocoj se ga lotiva! Ne vem kako je, pa zdi se mi, da tu nekje blizu mora biti domovina tega zagorelega orjaka, ker toliko zija ven v morje. Ko bomo mimo, se bo spet zapiral in kdo ve če še dobiva kedaj priliko —

»Misiš torej zares, da bi ga —?«

»Dal! Poslušaj —!«

Uro pozneje sta se plazila dva moža proti zadnjemu krovu. Veter je žvižgal v vrveh in jamborih, stroji so bobneli, morje je šumelo pod silnimi udarci vijakov. Vkljub temu sta se bližala z največjo previdnostjo in neslišno temni, visoki postavi, ki je sklonjeno slonela na pregraji.

Sedaj sta oddaljena komaj pet korakov, sedaj komaj štiri, nato tri —

Temna postava se ni genila. Trzan je bil ves v se zamišljen, top in gluha.

Moža sta počenila, trenutek sta čakala kot bi zbirala moči.

Črni z dolgo brado je dvignil roko, jo spustil —

Kakor en mož sta planila, vsak je zgrabil za eno nogo in preden se je utegnil Trzan, četudi nagel ko blisk, obrniti, že je izgubil pregrajo iz rok in črez glavo zdrknil v morje.

Veter je požvižgaval po vrveh in jamborih, stroji so bobneli v svojih enakomernih udarih in vijaki so mlatali valove z neizpremenjeno brzino.

Naglo je plul parnik daljnemu Capetownu naproti.

X.

Arnot na delu za svojega prijatelja.

Tisti večer po Trzanovem odhodu je čudna pobitost legla na Porterjevo farmo.

Alli so res generali bolj potrebni za zdravje državljanov, nego uslužbenci in usmiljene sestre v bolnišnicah? Priporočamo radičevcem, da na shodih pohvalijo sedanjo vlado za to »dobroto«. Morda misli Radič—Pašičeva vlada oskrbovati uboge bolnike v bolnišnicah v Sloveniji s pomočjo kuluka!

Take žalostne storije nas morajo spametovati. Za Radičem in Pašičem ne more iti noben pošten Slovenec in Slovenka. Na vseh koncih in krajih vam nesrečna Radičeva in Pašičeva politika govori: Slovenci, bodite pametni! Ne cepite se! Držite skupaj. Proč z Radičevimi zapeljivci! — Zebot.

Izpod mariborske Kalvarije.

Zavod srednje vinarske in sadjarske šole je vse leto napolnjen. Poleg drugoletnikov (zadnjih) bivše dvoletne vinarske in sadjarske šole ter gojencev nove, enoletne šole je v zavodu tudi nekaj učencev nove štiri-letne srednje vinarske in sadjarske šole, ki se pa sicer iz večine oskrbujejo izven zavoda, v mestu. Ta strokovna šola, ustanovljena leta 1872., obstoja sedaj 54. leto. Šolski uspehi so povprečno še precej dobri, a mogli bi biti mnogo boljši, ako bi pošiljali kmetovalci od svojih dobrih, zdravih, dovolj nadarjenih, pridnih, za kmetijsko stvar vnetih sinov samo najboljše v to strokovno šolo. Pri tej izbiri za to sposobnih mladeničev bi mogli sodelovati in ugodno vplivati državni ekonomski, kmetijske in izobraževalne organizacije vseh vrst, cerkev, šola, okrajni zastopi, občine, sploh vsi, ki jim je dobra kmetijska stvar našega naroda resnično pri srcu. Duševni in telesni slabosti ovirajo napredek in kvarijo ugled zavoda, ki ga nekateri očetje še vedno smatrajo samo kot nekako poboljševalnico za svoje ponesrečene sinove. To pa zavod ni, niti ne more delati drugačnih čudežev pri mladeničih, ako ni potrebnih zdravih pogojev za njih sprejem. Le-ti se vsako leto o pravem času javno razpišejo.

Zavod ima premnogo drugih ovir in težkoč, ki se ne morejo tu navajati. Zalostno je dejstvo, da se činitelji, ki bi mogli in morali kaj storiti v tem pogledu, zanje vse premalo ali nič ne brigajo. Potrebno je povečanje šolskih prostorov radi razširjenega šolskega obrata, potreben je nov internat za srednješolce, v kolikor naj bodo le-ti interni učenci, da se ne bi mešali in gnetili z gojenci praktične enoletne šole v starem internatu, ki ima drug namen in predvsem drugačno uredbo. Vse to in še mnogo drugega je nujno življensko vprašanje v pretekli jeseni reorganiziranega zavoda. Opaža se tudi, da je za enoletno šolo učna doba prekratka, in je bila prejšnja »dvoletna« mnogo na boljšem še v mnogih drugih ozirih — sicer ob popolnoma enakih stroških, odnosno javnih sredstvih.

Strokovnjaki te šole se po možnosti udejstvujejo tudi izven zavoda, a to delovanje se omejuje v glavnem le na strokovno pisateljstvo; potrebnih ožjih stikov z zunanjim kmetijskim svetom pa žal nimajo, ker ni za to denarja. Tudi v preteklih letih razpisani učni tečajji na zavodu se z nekaterimi izjemami niso mogli vršiti radi nezadostnega števila udeležencev. Pravkar se pripravljajo za enkrat deset učnih tečajev; ali bo za vse dovolj zanimanja?

Profesor Porter je bil skrajno slabe volje. Venomer je popraševal po gospodu Trzanu. Iskal ga je po hiši, krog oglov, po vrtu, parkrat je že pomeril svoje razmišljene korake proti gozdu in gotovo bi se bil spet izgubil, da ga ni pripeljal nazaj gospod Filander, njegov skrbni in neutrudijivi varuh.

In nato je bil še huje jezen.

»Gospod Trzan«, je pravil, »nam je rešil čast in premoženje. Našel je moj zaklad. Pa niti zahvalili se mu nismo. Vi ste tega krivi, gospod Filander! Zakaj ste ga pa pognali iz hiše!«

»Gospod profesor —!«

»Bežite bežite! Dobro vas poznam in vem, kaki ste! Vaša razmišljenost mi je napravila že mnogo škode. Kam ste na primer vtaknili tisti listič, tisto bančno nakazilo, ki ga je prinesel gospod Trzan?«

»Gospod profesor —!«

»Nič se ne izgovarjajte! Videl sem na lastne oči, da ga je dal vam. Vtaknili ste ga v žep in ga seve izgubili, — če si niste pipe ž njim prižgali. O Bog, take ljudi pod streho imeti —! Saj pravim —! Vaša raztresenost me bo še pod grudo spravila —. Kako naj dobim denar, če nimam nakazila?«

»Gospod profesor —!«

»Seveda! Ine pa tudi —! Kar takole pusti, da odide mož, ki mu dolgujemo vse, prav vse! Vsi skupaj ste —!«

Toda gospod Filander ga ni več poslušal.

Urnih korakov je hitel k Ini. Zadeva je bila važna, da, usodna je lahko bila za vso hišo.

On, Filander, seve ni izgubil bančnega nakazila. Pač pa gospod profesor. In po stari svoji navadi je valil vso krivdo nanj, na svojega ubogega tajnika —!

Pa kaj bo sedaj?

Raznih poslopij je nad dvajset; njih najnujnejše vzdrževanje zahteva obilo denarja, ki ga primanjkuje. Izrednih sredstev zahtevajo številne melioracije, zlasti še umetne naprave v strmih vinogradu Kalvariji, ki se rušijo in mestoma opasno pomečejo po strmini navzdol, ogrožajoč trsne, sadne in vrtno kulture kakor tudi stanovanske ter gospodarske zgradbe z ljudmi in živino vred ob vnožju sicer ljubkega hribečka. In to navzlic temu, da se je v povojni dobi neprestano delalo, popravljalo, nabavljalo, kar je videti pri vsakem koraku, v kolikor so pač sredstva dopuščala. Zavod je drugače v razveseljivem razmahu, kar priznavajo nepristranski domači in tuji veščaki. Njega razvojnne bolečine pa čutijo le tisti, ki jih sami doživljajo.

Jedva se je zatrla svinjska kuga, zanošena po tujih svinjah iz okolice, se je živinska tuberkuloza, domnevno zanešana v prejšnjih letih s tujimi pasmami, v hlevu tako nevarno razpasla, da mora govedo za govedom pod mesarski nož. Pa to je lažje nego nadomeščanje izgub z zdravo živino.

Leta 1924. se je zbiralo za »tiskovni sklad«, h kateremu so prispevali po 500 D: posojilnica Narodni dom v Mariboru ter okrajna zastopa v Mariboru in Celju, okrajni zastop v Ormožu pa je daroval 250 D, skupno torej 1750 D. Nekaj se je nabralo od drugod, tako tudi iz skupičkov za s slikami opremljeni tiskani propekt z zgodovinsko črtico, uredbo, programom in učnim načrtom šole, da so se mogli kriti vsi stroški za to prvo izdanje v znesku 2.180 D in je še dobrih tisoč dinarjev naloženih za kako drugo strokovno objavo. Kot taka se smatra med drugim za vrlo potreben priročen letak s podobami o grozdem sokaču (senem črvu in kiseljaku), ki ponekod močno ogroža vinske pridelke, in o uporabi vprežnega orodja v vinogradu. Tak poučni letak bi stal ob dovoljnem številu odjemalcev nemara 2 D in bi se moral kar najbolj, v tisočih izvodih razširiti med vinarje prizadelih krajev. Okrajni zastopi, občine, vinarke in druge organizacije naj bi takoj obvezno prijavile število letakov, ki jih rabijo in naročijo za svoj okoliš. Količina naklade in pa cena se bosta določili na podlagi skupnih prijav in je vse drugo za to že pripravljeno.

Nameščenci kmetijskih šol so, ako vestno vrše svoje dolžnosti, s skrbmi in delom preobloženi; vezani so na »službeno stanovanje« v zavodu, ker so iz večine ali izmenjaje se v permanentni službi ne toliko radi šolskega kot radi komolčiranega gospodarskega obrata in radi zavoda. Zato so od nekdanj uživali nekatere upravičene zakonite ugodnosti za prekomerno delo. Ko so po zadnji službeni pragmatiki stanovanja zanje ostala pač še »službena«, ne pa več tudi brezplačna, so se jim za zadnjo »novoletnico« odvzele — po že prejšnjem postopnem reduciranju — tudi vse še preostale olajšave, kol na primer popusti pri cenah za domače pridelke i. dr. Tako bodo zdaj zadovoljni tudi tisti, ki nas niso zavidali za prekomerno delo v trdi službi, pač pa nam niso privoščili malenkostnih priboljškov, ker jih sami niso deležni, niti vredni. Kje se bodo našli idealni delavci te stroke, ki so tako potrebni za kmetijske šole, pod tako mizernimi razmerami, to je za velegraditelje agrarne države postranska stvar. — Direktor Andrej Zmavc.

Somišljeniki, širite naše listel!

Če ni nakazila, tudi denarja ne bo. Vsaj kmalu ne. Vsaj tri tedne bi trajalo, preden bi prišlo novo nakazilo od Arnota.

In — kaj če bi nepoklican človek našel nakazilo in ga zlorabil!

Treba je takoj obvestiti Ino. In Clayton bo moral pomagati.

Pa Ine mu je dala po sobarici povedati, da je bolna in da ne more z nikomer govoriti.

»Čudno deklet« je mrmral gospod Filander in se čehljajal po osiveli glavi. »Vse ji je šlo po sreči. Canlerja se je iznebila in prišel je po njo tale mladi, lepi orjak, pravi polubog po vseh pravih grškega bajeslovja. Pa ga odbije! Sedaj pa se emeri, ker je šel —. Hm, saj pravim!«

Šel je iskat Claytona.

Pa Claytona ni bilo nikjer. Pravili so, da ga že od davi ni bilo videti.

»Hm, saj pravim —! Dolgečas je tod, kar je odšel tisti lepi dolgin. Saj pravim, ko bi bila Ine pametna —!«

Najhujše ure pa je tisti dan preživljal Clayton.

Rad bi govoril z Ino, pa ni prišel do nje. Odkar je odšel Trzan, je ni bilo več na spregled.

Poln skrbi in hudih slutenj je hodil tisto jutro po sobah. Kdo ve, kako je bilo da ga je zaneslo tudi v Trzanovo stanovanje.

Vrata so bila odprta. Nihče se ni pospravljaj. Saj je bila vsa hiša narobe.

Vstopil je in zamišljen gledal po zapuščeni sobi. Na tleh pri oknu je ležal list papirja.

Pobral ga je. Brzjavka je bila.

»Ah, pozabil jo je v naglici —!«

Za trenutek je pomišljal, ali mu je dovoljeno, prebirati pošto tujih ljudi. Pa skušnjava je bila prevelika. (Dalje prihodnjik.)